

K A T A L O G   W Y S T A W Y
E X H I B I T I O N   C A T A L O G U E

ARTYSTYCZNY ŚWIAT UTRACONY

W HOŁDZIE ARTYSTOM ZAMORDOWANYM W OBOZIE ZAGŁADY W TREBLINCIE

THE LOST ARTISTIC WORLD

IN MEMORY OF THE ARTISTS MURDERED IN THE EXTERMINATION CAMP IN TREBLINKA

Zdjęcia na stronie tytułowej pochodzą ze zbiorów: Żydowskiego Instytutu Historycznego im. Emanuela Ringelbluma, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, Muzeum Narodowego w Lublinie, Muzeum Narodowego w Warszawie, Narodowego Archiwum Cyfrowego, Fundacji Nobiscum/JewishPlock.eu, domeny publicznej.

W hołdzie artystom
zamordowanym w Obozie Zagłady w Treblince

In memory of the artists
murdered in the Extermination Camp in Treblinka

Podziękowania / Acknowledgements

Muzeum Treblinka składa serdeczne podziękowania
wszystkim osobom, instytucjom, które udostępniły zdjęcia,
informacje, na potrzeby wystawy „Artystyczny Świat Utracony”

The Treblinka Museum extends heartfelt thanks
to all individuals and institutions who provided photos
and information for the exhibition “The Lost Artistic World.”

K A T A L O G   W Y S T A W Y
E X H I B I T I O N   C A T A L O G U E

ARTYSTYCZNY ŚWIAT UTRACONY

W HOŁDZIE ARTYSTOM ZAMORDOWANYM W OBOZIE ZAGŁADY W TREBLINCE

THE LOST ARTISTIC WORLD

IN MEMORY OF THE ARTISTS MURDERED IN THE EXTERMINATION CAMP IN TREBLINKA

ARTYŚCI W GETCIE WARSZAWSKIM

Droga na Umschlagplatz

Road to the Umschlagplatz

źródło / source:

Ze zbiorów Archiwum Instytutu Pamięi Narodowej (AIPN)
Archives of the Institute of National Remembrance (AIPN)

Żydzi oczekujący na transport na Umschlagplatzu

Jews waiting for transport at the Umschlagplatz

źródło / source:

Wikipedia - domena publiczna
Wikipedia - public domain

W listopadzie 1940 r. Niemcy zamknęli warszawskie getto. Za jego murami znalazło się 450 000 Żydów wśród, których było wielu artystów m.in. malarzy, poetów, aktorów, muzyków.

Pomimo trudnych warunków życia w odizolowanej dzielnicy próbowali organizować życie kulturalne. Funkcjonowały teatry, kawiarnie i restauracje z programami muzyczno-artystycznymi. Działała m.in. Żydowska Orkiestra Symfoniczna na czele z dyrygentem Szymonem Pullmanem. Dawało to ludności żydowskiej namiastkę normalności i oderwania się od brutalnej rzeczywistości. Wielu artystów znalazło zatrudnienie w pracowni rzeźbiarskiej Abrahama Ostrzegi i Władysława Weintrauba. Był to sposób na uniknięcie głodu i dłuższe przetrwanie w getcie, także opóźnienie wywózki do obozów. Większość artystów trafiło na Umschlagplatz, skąd zostali wywiezieni i zamordowani w niemieckim nazistowskim Obozie Zagłady w Treblince. Tylko niektórzy artyści przeżyli okupację niemiecką.

ARTISTS IN THE WARSAW GHETTO

Pomnik na Umschlagplazu
Monument at the Umschlagplatz

zdjęcie / photo by I. Flażyńska
źródło / source:
Muzeum Treblinka / Treblinka Museum

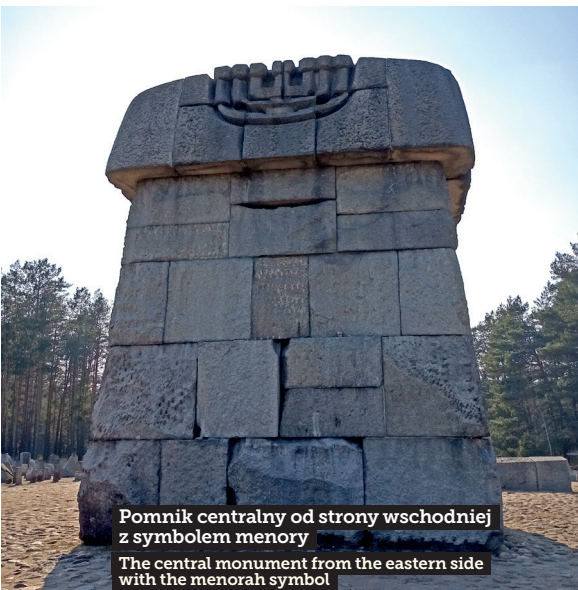
Pomnik Bohaterów Getta w Warszawie
Monument to the Ghetto Heroes in Warsaw

zdjęcie / photo by I. Flażyńska
źródło / source:
Muzeum Treblinka / Treblinka Museum

In November 1940, the Germans closed the Warsaw Ghetto, confining 450,000 people behind its walls, including many artists: painters, poets, actors, and musicians.

Despite the difficult living conditions in the isolated district, they tried to organize a cultural life. The ghetto had theaters, cafes, and restaurants with music and art programs. Among them was a Jewish Symphonic Orchestra led by conductor Szymon Pullman, offering the Jewish population a taste of normality and a respite from the brutal reality. Many artists found employment at Abraham Ostrzega's and Władysław Weintraub's sculpture studio, which helped them avoid hunger and survive longer in the ghetto, delaying their deportation to camps. However, most of the artists were eventually sent to the Umschlagplatz, from where they were deported and murdered in the Nazi German Extermination Camp in Treblinka. Only a few artists survived the German occupation.

OBÓZ ZAGŁADY W TREBLINCIE

Pomnik centralny od strony wschodniej z symbolem menorah

The central monument from the eastern side with the menorah symbol

zdjęcie / photo by K. Pietrzykowska

źródło / source: Muzeum Treblinka / Treblinka Museum

Pomnik centralny z frontową płaskorzeźbą przedstawiającą szczątki ludzkie i dłonie

The central monument with a front relief depicting human remains and hands

zdjęcie / photo by K. Flażyński

źródło / source: Muzeum Treblinka / Treblinka Museum

Obóz Zagłady w Treblince utworzony został przez Niemców w połowie 1942 r. obok istniejącego Obozu Pracy. Powstał on w ramach „Akcji Reinhardt” mającej na celu wymordowanie ludności żydowskiej. Obsługę obozu stanowili Niemcy i Austriacy, którzy mieli do pomocy strażników głównie pochodzenia ukraińskiego. Pierwszy transport więźniów przybył do obozu 23 lipca 1942 r. z warszawskiego getta. Ludzi uśmiercano w komorach gazowych. 2 sierpnia 1943 r. w Obozie Zagłady wybuchł zbrojny bunt zorganizowany przez więźniów. W listopadzie 1943 r. dokonano całkowitej likwidacji obozu. Zamordowano w tym miejscu 800 000-900 000 Żydów z Polski i innych krajów europejskich. Tereny poobozowe uporządkowano i upamiętniono w latach 1959-1964 według projektów artystów: prof. Franciszka Duszerki, prof. Adama Haupta i prof. Franciszka Strynkiewicza. Na terenie symbolicznego cmentarza znajduje się jedyne imienne upamiętnienie: Janusz Korczak (Henryk Goldszmit) i Dzieci.

THE EXTERMINATION CAMP IN TREBLINKA

Kamień poświęcony Męczennikom Getta Warszawskiego na terenie Obozu Zagłady
Stone dedicated to the Martyrs of the Warsaw Ghetto at the site of the Extermination Camp

zdjęcie / photo by K. Flazyński

źródło / source: Muzeum Treblinka / Treblinka Museum

The Extermination Camp in Treblinka was created by the Germans in mid-1942 next to the existing Labour Camp. It was established as part of "Operation Reinhardt" which aimed at the extermination of the Jewish population. The staff of the camp consisted mostly of Germans and Austrians, who were assisted by guards, mainly of Ukrainian origin. The first transport of prisoners arrived at the camp on July 23, 1942, from the Warsaw Ghetto. People were killed in the gas chambers. On August 2, 1943, an armed revolt organized by the

prisoners broke out in the Extermination Camp. In November 1943, the camp was completely liquidated. Around 800,000-900,000 Jews from Poland and other European countries were murdered in this place. The former camp areas were organized and commemorated between 1959-1964 according to the artists' designs: prof. Franciszek Duszeńko, prof. Adam Haupt, and prof. Franciszek Strynkiewicz. In the symbolic cemetery, the only commemoration by the name is of Janusz Korczak (Henryk Goldszmit) and the Children.

Plakietka z getta warszawskiego, odnaleziona na terenie Obozu Zagłady w Treblince

A badge from the Warsaw ghetto, found on the grounds of the Extermination Camp in Treblinka

zdjęcie / photo by K. Pietrzykowska

źródło / source: Muzeum Treblinka / Treblinka Museum

ABRAHAM OSTRZEGA

(1889–1942)

Czy wiesz kto to jest?, red. Stanisław Łoza,
Warszawa 1938, s. 544.

źródło / source:

Polona - domena publiczna / public domain

Rzeźbiarz, autor popiersi, projektów pomnikowych. Kształcił się w pracowni Henryka Kuny. Studiował w Szkole Sztuk Pięknych w Warszawie. Inicjator powstania Żydowskiego Towarzystwa Krzewienia Sztuk Pięknych. Znany jako twórca nagrobków na cmentarzu warszawskim i łódzkim. Na jego pracach pojawiały się anioły z zakrytą twarzą oraz motywy ornamentów roślinnych i zwierzęcych. W latach trzydziestych Ostrzega wraz z Władysławem Weintraubem prowadził Atelier Zdobnictwa Artystycznego przy ul. Mylnej 9a w Warszawie. W czasie wojny znalazło się ono na terenie getta warszawskiego. Przekształcił atelier w fabrykę osetek, zatrudniając swoich przyjaciół artystów. W ten sposób próbował ratować ich przed głodem i wywózką do obozów. Latem 1942 r., fabryka osetek stała się częścią niemieckiego zakładu produkcyjnego (zw. szopem) Heinza Müllera. 25 sierpnia 1942 r. Abraham Ostrzega i jego przyjaciele – artyści zostali wywiezieni do niemieckiego nazistowskiego Obozu Zagłady w Treblince, gdzie zostali zamordowani. W czasie II wojny światowej duża część dzieł rzeźbiarza została zniszczona.

THE LOST ARTISTIC WORLD

IN MEMORY OF THE ARTISTS MURDERED IN THE EXTERMINATION CAMP IN TREBLINKA

EXHIBITION CATALOGUE

Zachowane nagrobki autorstwa Abrahama Ostrzega
na cmentarzu przy ul. Okopowej w Warszawie

Gravestones by Abraham Ostrzega, preserved in the cemetery
at Okopowa Street in Warsaw

zdjęcie / photo by K. Flażyński

źródło / source:

Muzeum Treblinka / Treblinka Museum

He was a sculptor, known for his bust models and monumental projects. He was educated in the studio of Henryk Kuna and studied at the Warsaw School of Fine Arts. He was the initiator of the Jewish Society for the Promotion of Fine Arts. He was known for creating tombstones at the Warsaw and Łódź cemeteries, often featuring angels with covered faces and motifs of plant and animal ornaments. In the 1930s, Ostrzega, together with Władysław Weintraub, founded the Artistic Decoration Atelier at Mylna 9a Street in Warsaw. During the war, the atelier was located in the Warsaw Ghetto. He turned the atelier into a whetstone factory, hiring his artist friends to try to save them from hunger and deportation to camps. In the summer of 1942, the whetstone factory became part of the German production factory (called "a shop") of Heinz Müller. On August 25, 1942, Abraham Ostrzega and his friends—artists were deported to the German Nazi Extermination Camp in Treblinka, where they were murdered. During World War II, much of the sculptor's work was destroyed.

SAMUEL FINKELSTEIN

(1891–1942)

Malarz, działacz Cechu Artystów Plastyków „Jednoróg” w Krakowie oraz Stowarzyszenia Artystów i Miłośników Sztuk Plastycznych „Start”. Autor pejzaży, portretów, scen figuralnych oraz martwej natury. Jego prace charakteryzują się harmonijną kolorystyką i intensywną barwą oraz prostymi kształtami postaci ludzkich. W czasie II wojny światowej przebywał w warszawskim getcie, gdzie pracował w fabryce osetek. Podczas akcji likwidacyjnej getta warszawskiego, w sierpniu 1942 r., znalazł się w grupie artystów wywiezionych do niemieckiego Obozu Zagłady w Treblince, gdzie został zamordowany.

Samuel Finkelstein
„Autoportret”

„Self-portrait”

źródło / source:

Zdjęcie ze zbiorów Żydowskiego Instytutu Historycznego
im. E. Ringelbluma, nr inw. A-57

Photo from the collection of the Emanuel Ringelblum
Jewish Historical Institute, inv. no. A-57

**Ażurowa zawieszka znaleziona na terenie
Obozu Zagłady w Treblince**

An openwork designed filigree pendant,
found in the post-camp area of the Extermination Camp in Treblinka

zdjęcie / photo by P. Tolwiński

źródło / source:

Muzeum Treblinka / Treblinka Museum

THE LOST ARTISTIC WORLD

IN MEMORY OF THE ARTISTS MURDERED IN THE EXTERMINATION CAMP IN TREBLINKA

EXHIBITION CATALOGUE

Samuel Finkelstein
„Portret żony”

“Portrait of the wife”

źródło / source:
Zdjęcie ze zbiorów Żydowskiego Instytutu Historycznego
im. E. Ringelbluma, nr inw. A-305

Photo from the collection of the Emanuel Ringelblum
Jewish Historical Institute, inv. no. A-305

He was a painter and an activist with the Artist's Guild "Jednoróg" in Krakow and the Association of Artists and Art Lovers "Start." He was known for landscapes, portraits, figural scenes, and still life. His works are characterized by harmonious and intense colours and the simple shapes of human figures. During World War II, he was in the Warsaw Ghetto, where he worked in a whetstone factory. During the liquidation of the Warsaw Ghetto in August 1942, he was among a group of artists deported to the German Nazi Extermination Camp in Treblinka, where he was murdered.

Damska broszka w kształcie kwiatu,
odnaleziona w pobliżu komór gazowych
na terenie Obozu Zagłady w Treblince

Women's brooch in the shape of a flower,
found near the gas chambers
at the Extermination Camp in Treblinka

zdjęcie / photo by P. Totwiński

źródło / source:

Muzeum Treblinka / Treblinka Museum

SYMCHA TRACHTER

(1894–1942)

źródło / source:

Zdjęcie ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, sygn.278/IV

Photo from the collection of the Provincial Public Library
named after Hieronim Łopaciński in Lublin, inv. no. 278/IV

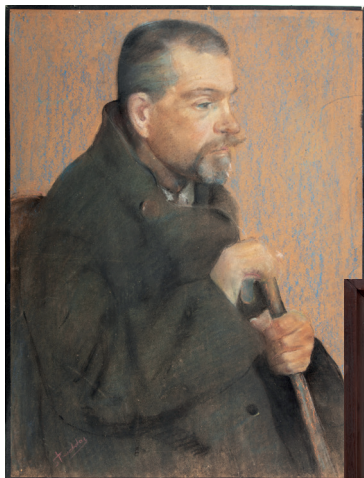
Malarz i rysownik z Lublina. Studiował w Szkole Sztuk Pięknych w Warszawie, uczeń Stanisława Lentza. Swoje umiejętności malarskie doskonalił w Krakowie m.in. w pracowni Jacka Malczewskiego oraz w Wiedniu i Paryżu. Jako malarz wykonywał pejzaże, martwe natury, portrety i akty. Podczas II wojny światowej trafił do getta warszawskiego. Wraz z innymi artystami żydowskimi stworzył ostatnie swoje dzieło przedstawiające Hioba. Malowidło znalazło się w sali posiedzeń Rady Żydowskiej w Warszawie. Będąc w getcie Trachter pracował w małym zakładzie tzw. szopie, produkującym osetki i proszek do czyszczenia bagnetów. W sierpniu w ramach „Wielkiej Akcji” deportacyjnej w getcie warszawskim został wywieziony do niemieckiego nazistowskiego Obozu Zagłady w Treblince i zamordowany.

Prace Trachtera, które przetrwały, obecnie znajdują się m.in. w zbiorach: Muzeum Narodowego w Lublinie oraz Żydowskiego Instytutu Historycznego im. E. Ringelbluma w Warszawie.

THE LOST ARTISTIC WORLD

IN MEMORY OF THE ARTISTS MURDERED IN THE EXTERMINATION CAMP IN TREBLINKA

EXHIBITION CATALOGUE

Symcha Trachter,
„Portret mężczyzny z laską”
“Portrait of a man with a cane”

źródło / source:
Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Narodowego
w Lublinie, nr inw. S/G/ 4/ML
Photo from the collection
of the National Museum
in Lublin, inv. no. S/G/ 4/ML

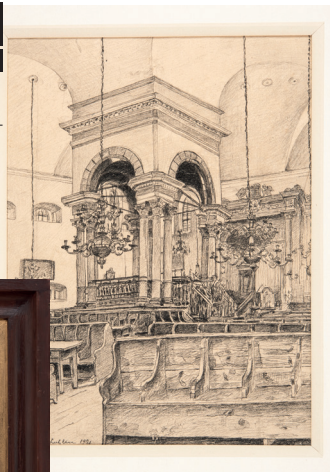

Symcha Trachter,
**„Wnętrze synagogi
Maharszala w Lublinie”**
**“The interior of the Maharshal
Synagogue in Lublin”**

źródło / source:
Zdjęcie ze zbiorów
Muzeum Narodowego
w Lublinie, nr inw. R/6874/ ML
Photo from the collection
of the National Museum in Lublin,
inv. no. R/6874/ ML

Symcha Trachter,
„Brama Krakowska”
“Cracow Gate”

Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Narodowego
w Lublinie, nr inw. S/Mal/927/ML
Photo from the collection
of the National Museum
in Lublin, inv. no. S/Mal/927/ML

He was a painter and draftsman from Lublin. He studied at the Warsaw School of Fine Arts under Stanisław Lentz. He perfected his painting skills in Krakow, in the studio of Jacek Malczewski, as well as in Vienna and Paris. As a painter, he created landscapes, still lifes, portraits, and nudes. During World War II, he was in the Warsaw Ghetto. His last work, depicting Job, was presented in the meeting room of the Jewish Council in Warsaw. While in the ghetto, Trachter worked in a small shop called a shed, producing whetstones and powder for cleaning bayonets. In August, during the "Great Action" deportation in the Warsaw Ghetto, he was deported to the German Nazi Extermination Camp in Treblinka and murdered.

Trachter's surviving works are currently in the collections of the National Museum in Lublin and the Emanuel Ringelblum Jewish Historical Institute in Warsaw.

MAKSYMILIAN ELJOWICZ

(1890–1942)

Malarz i grafik z Raciąża. Kustosz honorowy zbiorów Żydowskiego Towarzystwa Krzewienia Sztuk Pięknych. Początkowo pracował jako zegarmistrz. Uczeń Stanisława Lentza w Szkole Sztuk Pięknych w Warszawie. Kształcił się też w Paryżu i Monachium. Tworzył pejzaże, portrety, martwe natury, akty oraz projektował wnętrza pomieszczeń. Jego prace charakteryzowały się tradycyjnymi realistycznymi formami. Trafił do getta warszawskiego, gdzie wraz z Józefem Śliwniakiem namalował m.in. witraż w sali recepcyjnej gmachu Rady Żydowskiej. Wykonywał portrety oficerów niemieckich. Był jednym z wielu artystów, którzy pracowali w fabryce ośelek prowadzonej przez Abrahama Ostrzegę. 25 sierpnia

źródło / source:

Zdjęcie ze z zbiorów Fundacji Nobiscum /
strona internetowa: JewishPlock.eu

Photo from the collection of the Nobiscum Foundation /
website: JewishPlock.eu

1942 r. Maksymilian Eljowicz wraz z innymi został wywieziony do niemieckiego nazistowskiego Obozu Zagłady w Treblince, gdzie został zamordowany.

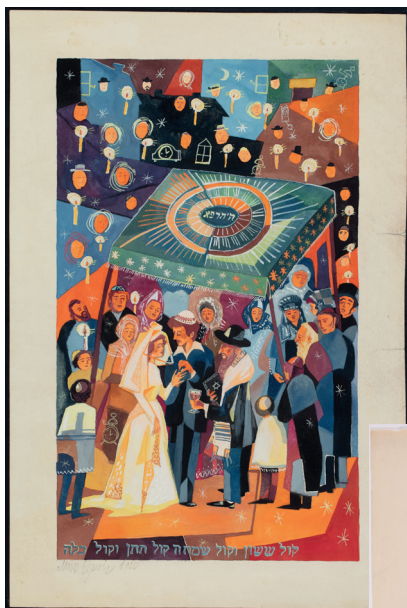
**Płytką ceramiczną podłogową
odnanalezioną w strefie śmierci
na terenie Obozu Zagłady w Treblince**

**Ceramic floor tile found in the death zone
at the Extermination Camp in Treblinka**

zdjęcie / photo by P. Totwiński

źródło / source:

Muzeum Treblinka / Treblinka Museum

**Maksymilian Eljowicz,
„Ślub. Pod chupą”**

“Wedding. Under the Huppa”

źródło / source:
Zdjęcie ze zbiorów Żydowskiego
Instytutu Historycznego
im. E. Ringelbluma, nr inw. A-1976

Photo from the collection
of the Emanuel Ringelblum
Jewish Historical Institute, inv. no. A-1976

**Maksymilian Eljowicz,
„Dziewczynka”**

“Girl”

źródło / source:
Zdjęcie ze zbiorów Żydowskiego
Instytutu Historycznego
im. E. Ringelbluma, nr inw. A-507
Photo from the collection
of the Emanuel Ringelblum
Jewish Historical Institute,
inv. no. A-507

**Maksymilian Eljowicz,
„Tragarz”**

“Porter”

źródło / source:
Zdjęcie ze zbiorów Żydowskiego
Instytutu Historycznego
im. E. Ringelbluma, nr inw. A-754
Photo from the collection
of the Emanuel Ringelblum
Jewish Historical Institute,
inv. no. A-754

He was a painter and graphic designer from Raciąż and the honorary custodian of the collection of the Jewish Society for the Promotion of Fine Arts. Initially, he worked as a watchmaker. He was a student of Stanisław Lentz at the Warsaw School of Fine Arts and also studied in Paris and Munich. He created landscapes, portraits, still lifes, nudes, and designed room interiors. His works were characterized by traditional realistic forms. He went to the Warsaw Ghetto, where, together with Józef Śliwniak, he painted a stained glass window in the reception hall of the Jewish Council building. He was one of many artists who worked in the whetstone factory organized by Abraham Ostrzega. On August 25, 1942, Maximilian Eljowicz and others were deported to the German Nazi Extermination Camp in Treblinka, where they were murdered.

ARTUR GOLD

(1897–1943)

Skrzypek, kompozytor, dyrygent z Warszawy. Razem z Jerzym Petersburskim założył popularną orkiestrę taneczną. W skład jej repertuaru wchodziły m.in. tanga argentyńskie i muzyka taneczna. W czasie wojny przebywał w getcie warszawskim, gdzie zorganizował orkiestrę, która grała w kawiarni „Nowoczesna” przy ul. Nowolipki. W 1942 r. został wywieziony do niemieckiego obozu zagłady w Treblince. Został rozpoznany i oddzielony od tłumu skierowanego do komór gazowych. Kurt Franz – zastępca komendanta obozu zlecił Goldowi stworzenie orkiestry obozowej, która przygrywała esesmanom. Skomponował melodie do hymnu obozowego. Więźniowie byli zmuszani do jego śpiewania. W ostatnich tygodniach funkcjonowania obozu został rozstrzelany.

źródło / source:
Zdjęcie ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego,
sygn. 3/1/0/11/6518/1
Photo from the collection of the National Digital Archives,
sygn. 3/1/0/11/6518/1

Pejcz odnaleziony na terenie Obozu Zagłady w Treblince

A whip found in the post-camp area
of the Extermination Camp in Treblinka

zdjęcie / photo by P. Totwiński

źródło / source:

Muzeum Treblinka / Treblinka Museum

Zespół muzyki tanecznej Artura Golda i Jerzego Petersburskiego podczas występu

Musical and dance group of Artur Gold and Jerzy Petersburski during a performance

źródło / source:

Zdjęcie ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego, sygn. 3/1/0/11/7073/1

Photo from the collection of the National Digital Archive, sygn. 3/1/0/11/7073/1

He was a violinist, composer, and conductor from Warsaw. Together with Jerzy Petersburski, he founded a popular dance orchestra. Their repertoire included Argentine tango and dance music. During the war, he stayed in the Warsaw Ghetto, where he organized an orchestra that played in the café "Nowoczesna" at Nowolipki Street. In 1942, he was deported to the German Nazi Extermination Camp in Treblinka. He was recognized and separated from the crowd directed to the gas chambers. Kurt Franz, the deputy camp commander, ordered him to create a camp orchestra that played for the SS men. He composed melodies for the camp anthem, which the prisoners were forced to sing. In the last weeks of the camp, he was shot.

HENRYK RABINOWICZ

(1900–1942)

**Symcha Trachter,
„Rabinowicz w Kazimierzu przy pracy”**

„Rabinowicz at work in Kazimierz”

źródło / source:

Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Narodowego w Lublinie,
sygn. R/7615/ML

Photo of the collection of the National Museum in Lublin,
sygn. R/7615/ML

Malarz i grafik z Warszawy. Był zaangażowany w działalność artystyczną „Grupy Pięciu” i „Grupy Siedmiu”. Malował pejzaże, typy rodzajowe („Babka”) i martwe natury („Kwiaty”). Przy wykonywaniu swoich prac wykorzystywał akwarele i farby olejne. Jego dzieła wyróżniały się jasną kolorystyką i rozświetloną barwą. Podczas II wojny światowej przebywał w getcie warszawskim, gdzie znalazł zatrudnienie w fabryce osetek Ostrzegi. Została ona włączona do niemieckiego zakładu produkcyjnego zw. szopem. Latem 1942 r., wraz z innymi malarzami, został wywieziony do niemieckiego nazistowskiego Obozu Zagłady w Treblince i zamordowany.

**Damski wisiorek odnaleziony na terenie
Obozu Zagłady w Treblince**

**Women's pendant found in the area
of the Extermination Camp in Treblinka**

zdjęcie / photo by P. Totwiński

źródło / source:

Muzeum Treblinka / Treblinka Museum

THE LOST ARTISTIC WORLD

IN MEMORY OF THE ARTISTS MURDERED IN THE EXTERMINATION CAMP IN TREBLINKA

EXHIBITION CATALOGUE

Henryk Rabinowicz,
„Pejzaż II”

“Landscape II”

źródło / source:

Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie,
sygn. MPW 2577 MNW

Photo of the collection of the National Museum in Warsaw,
sygn. MPW 2577 MNW

Henryk Rabinowicz,
„Pejzaż. Fragment miasteczka”
“Landscape. Fragment of the town”

źródło / source:

Zdjęcie zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie,
sygn. MPW 3550 MNW

Photo of the collection of the National Museum in Warsaw,
sygn. MPW 3550 MNW

Henryk Rabinowicz,
„Domy w małym miasteczku”

“Houses in a small town”

źródło / source:

Zdjęcie ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie,
sygn. MPW 3498 MNW

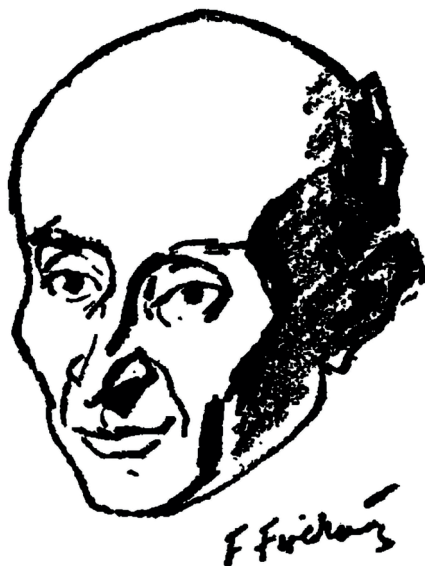
Photo of the collection of the National Museum in Warsaw,
sygn. MPW 3498 MNW

He was a painter and graphic artist from Warsaw. He was engaged in the artistic activities of “Grupa Pięciu” and “Grupa Siedmiu.” He painted landscapes, genre scenes (“Babka”), and still lifes (“Kwiaty”). In his work, he used watercolors and oil paints. His works are characterized by bright colors and illuminated tones. During World War II, he stayed in the Warsaw Ghetto, where he found employment in Ostrzeza’s factory, which was incorporated into a German manufacturing facility. In the summer of 1942, together with other painters, he was deported to the German Nazi Extermination Camp in Treblinka and murdered.

SZLOMO GILBERT

(1885–1942)

Szlomo Gilbert w karykaturze Feliksa Frydmana

Szlomo Gilbert in a caricature of Felix Frydman

źródło / source:

domena publiczna / public domain

Pisarz pochodzący z Radzimina. Tworzył w jidysz krótkie formy prozatorskie i dramaty. Twórczość pisarza inspirowana była religią oraz mistycyzmem. Interesował się także żydowską biedotą, którą opisywał w swojej literaturze. Debiutował w 1907 roku. Jego utwory publikowano regularnie w nowojorskich i warszawskich czasopismach żydowskich. W 1922 r. ukazał się drukiem pierwszy zbiór opowiadań Gilberta – „Novelen”. W czasie wojny Szlomo Gilbert przebywał w getcie warszawskim, utrzymywał się dzięki wsparciu Żydowskiej Samopomocy Społecznej. Jego rękopisy z tego okresu uległy zniszczeniu. Podczas likwidacji getta został wywieziony do Obozu Zagłady w Treblince, gdzie został zamordowany.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Radzimin, przy wsparciu Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny, zleciła tłumaczenie na polski 6 opowiadań Szlomo Gilberta oraz udostępniła ich wersje audio.

Fragment Tory odnaleziony w okolicy Stacji Kolejowej Treblinka

A fragment of a Torah scroll found in the vicinity of Treblinka railway station

zdjęcie / photo by P. Totwiński

źródło / source:

Muzeum Treblinka / Treblinka Museum

Karta tytułowa książki Szlomo Gilberta, „Novelen”, 1922

Title card of the book by Szlomo Gilbert, "Novelen", 1922

źródło / source:

Polona - domena publiczna / Polona - public domain

He was a writer from Radzymin who created short prose and dramas in Yiddish. His work was inspired by religion and mysticism, and he was interested in depicting the Jewish poor in his literature. He debuted in 1907, and his works were regularly published in Jewish magazines in New York and Warsaw. In 1922, his first collection of stories, "Novelen", was published. During the war, Shlomo Gilbert stayed in the Warsaw Ghetto, supported by Jewish Social Self-Help. His manuscripts from that period were destroyed. During the liquidation of the ghetto, he was deported to the Treblinka Extermination Camp, where he was murdered.

The Public Library of the City and Commune of Radzymin, with the support of the Association of the Jewish Historical Institute, commissioned the translation of six stories by Shlomo Gilbert into Polish and made their audio versions available.

BIBLIOGRAFIA

BIBLIOGRAPHY

Błaszczyk L., *Żydzi w kulturze muzycznej ziem polskich w XIX i XX wieku. Słownik biograficzny*, Warszawa 2014.

Borzymińska Z., Finkelstein Samuel [w:] *Polski Słownik Judaistyczny*, red. Zofia Borzymińska i Rafał Żebrowski, dostęp online, <https://delet.jhi.pl/pl/psj?articleId=17285> [dostęp: 28.12.2020].

Borzymińska Z., Trachter Symcha [w:] *Polski Słownik Judaistyczny*, red. Zofia Borzymińska i Rafał Żebrowski, dostęp online, <https://delet.jhi.pl/pl/psj?articleId=16838> [dostęp: 28.01.2021].

Borzymińska Z., Eljowicz Maksymilina [w:] *Polski Słownik Judaistyczny*, red. Zofia Borzymińska i Rafał Żebrowski, dostęp online, <https://delet.jhi.pl/pl/psj?articleId=17023> [dostęp: 15.03.2021].

Czy wiesz kto to jest?, red. S. Łoza, Warszawa 1938.

Piątkowska R., Rabinowicz Henryk [w:] *Polski Słownik Judaistyczny*, red. Zofia Borzymińska i Rafał Żebrowski, dostęp online, <https://delet.jhi.pl/pl/psj?articleId=15364> [dostęp: 19.03.2021].

Tracheter. *Malarz z Lublina*, red. Jakub Bendkowski, Warszawa 2020.

Treblinka Miejsce Pamięci, red. E. Kopówka, M. Samuel, P. Tołwiński, Treblinka 2024.

<https://delet.jhi.pl/pl/encyklopedia> [dostęp: 06.07.2024].

<https://1943.pl/wystawy/ludzie-miejsca-wydarzenia/> [dostęp: 29.01.2021].

<https://culture.pl/pl/artypki/artysty-w-getcie> [dostęp: 17.06.2024].

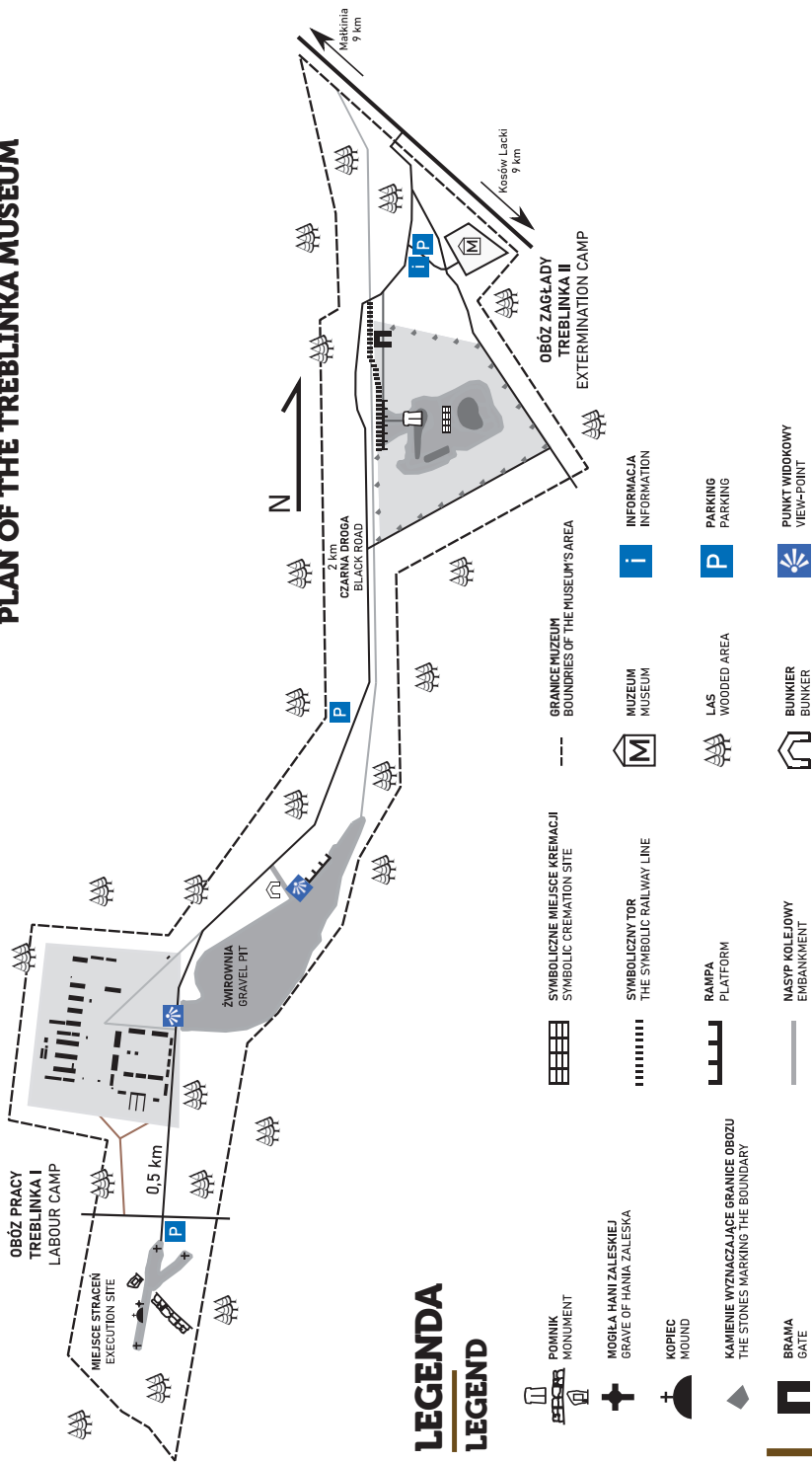
<https://www.youtube.com/watch?v=OnxrWcsA3x4&t=65s> [dostęp: 15.05.2024].

<https://1943.pl/historiagw/> [dostęp: 13.06.2024].

<https://jewishplock.eu/maksymilian-eljowicz/> [dostęp: 07.07.2024].

PLAN MUZEUM TREBLINKA

PLAN OF THE TREBLINKA MUSEUM

K A T A L O G   W Y S T A W Y
E X H I B I T I O N   C A T A L O G U E

ARTYSTYCZNY ŚWIAT UTRACONY

W HOŁDZIE ARTYSTOM ZAMORDOWANYM
W OBOZIE ZAGŁADY W TREBLINKA

THE LOST ARTISTIC WORLD

IN MEMORY OF THE ARTISTS MURDERED
IN THE EXTERMINATION CAMP IN TREBLINKA

ORGANIZATOR WYSTAWY / EXHIBITION ORGANISER:

MUZEUM TREBLINKA. NIEMIECKI NAZISTOWSKI OBOZ ZAGŁADY I OBOZ PRACY (1941-1944) /
TREBLINKA MUSEUM. THE NAZI GERMAN EXTERMINATION AND LABOUR CAMP (1941-1944)

KURATOR WYSTAWY / EXHIBITION CURATOR: Anna Remiszewska

OPIEKA MERYTORYCZNA / CONTENT-RELATED SUPERVISION: dr Edward Kopówka

TŁUMACZENIE / TRANSLATION: Paweł Maliszewski, Anna Dębska, Anna Remiszewska

FOTOGRAFIE / PHOTOGRAPHS BY: Piotr Totwiński, Krzysztof Flażyński,
Ilona Flażyńska, Katarzyna Pietrzykowska

OPRACOWANIE GRAFICZNE / GRAPHIC DESIGN: Artur Karpiński

ISBN 978-83-969243-8-4

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

muzeum
Treblinka

25^{lat} SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
MAZOWIECKIEGO

Muzeum Treblinka jest jednostką organizacyjną
Samorządu Województwa Mazowieckiego